
Državni izpitni center

M 0 6 1 1 9 1 1 4

SPOMLADANSKI ROK

SLOVENŠČINA KOT DRUGI JEZIK NA NARODNO MEŠANEM OBMOČJU V PREKMURJU

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Torek, 13. junij 2006

SPLOŠNA MATURA

IZPITNA POLA 1**A) Bralno razumevanje**

1. Nanos 1 točka
2. 1 bele žene; 2 brlišk/nenavadna kača/kača ropotača; 3 (krščanska) pripovedka o sv. Hieronimu (vse ali nič) 3 točke
3. NE, NE, DA, DA (4 pravilni odgovori 2 točki, 3 pravilni odgovori 1 točka) 2 točki
4. a, d (po 1 točka) 2 točki
5.

Poimenovanje	Razlaga, od kod izvira ime
Brlišk/brzeliščk/bazališk/brzoliščk	Ker predirljivo piska in brlizga/žvižga.
Kača ropotača	Gre hitro in zraven ropota, kot bi tekel z vetrnico.

 2 točki
(poimenovanje in razlaga po 1 točka)
6. Pičila ga je kača.
Redil je kačo na psih.
Bila je prava hudobna kača.
Otroci so vili kačo.
(po smislu, vendar mora biti jasno razviden pomen, vsaka poved 1 točka) 4 točke
7. Pridevnik trdoživ v tej besedni zvezi pomeni, da kljub neugodnim okoliščinam, vplivom ne preneha biti, obstajati romarski kraj. (po smislu) 2 točki
8. DA (1 točka)
Avtorica v besedilu navaja, da obstaja krščanska povedka o sv. Hieronimu.
(po smislu, 1 točka) 2 točki
9. b, č (po 1 točka) 2 točki

B) Razčlemba neumetnostnega besedila

1. opisovanje (2 točki)
raba pridevnikov; raba samostalnikov; raba nepolnopomenskega glagola biti
(za vsako navedbo značilnosti po 1 točka; 3 točke) skupaj 5 točk
2. publicistično; elipsa/izpust povedka (po 1 točka) 2 točki
3. a, č, d (po 2 točki) 6 točk
4. Izpis samostalnika: gôri (1 točka)
Beseda s spremenjenim naglasom: gori (1 točka)
Poved: V peči gori ogenj. (po smislu) (jezikovno in smiselno ustrezna poved 3 točke) 5 točk
5. n, r, n, r, v, r, n, j, m, r (upoštevamo tudi izpis brez ponovitev) (2 točki)
l (1 točka) skupaj 3 točke
6. a) Član samostanskega, verskega reda./1./v prvem (pomenu) (2 točki)
b) Spekla je odlične menihe. (2 točki) skupaj 4 točke
7. bel, rdeč (po 1 točka) 2 točki
8. verovanje, veter, nevihta, vetrnica (vse ali nič) 2 točki
9. enodelno, z izpeljevanjem (po 1 točka) 2 točki

10.

Vrste lastnih imen	Primer
Imena bitij	Marija Stanonik/Franc Černigoj/Hieronim
Zemljepisna lastna imena	Nanos/Podkraj/Pleša
Stvarna lastna imena	(cerkvice) sv. Hieronima

 (za poimenovanje vrste lastnih imen in primer po 2 točki) skupaj 6 točk
11. a) $\frac{S}{\frac{S}{2}/S} \setminus \frac{S}{2}$ (vse ali nič) 3 točke
- b) $\frac{S}{2}/S \setminus \frac{S}{2}/S/S$ (vse ali nič) 3 točke
12. 3 spodmol, 5 očividec, 1 život, 2 senožet (za vsako pravilno rešitev 1 točka) 4 točke
13. Izpis besede: Pleša (2 točki)
 Poved: Menih je imel plešo. (2 točki) 4 točke
14. (s) strmih pobočij; dobrem prijatelju Aljošu/Aljoši Ficku; (s) hladnim čajem; po bližnjih poteh (po 1 točka) 4 točke
15. V drugi povedi četrtega odstavka dvodelni pomišljaj loči vrinjeni stavek od drugega dela povedi. Enodelni pomišljaj pa ločuje poudarjeno pristavčno pojasnilo. (Bil je tudi vremekar – prebivalce Podnanosa in okolice je obveščal ter svaril pred nevarnostjo toče in burje. (po smislu – 4 točke)
 V obeh primerih pomišljaje lahko nadomestimo z vejico/z vejicama. (1 točka) skupaj 5 točk
16. Menih Hieronim je prebivalce Podnanosa in okolice obveščal in svaril pred nevarnostjo
 .....~
toče in burje.
 .....
 (za vsak podčrtan stavčni člen po 1 točka, za vse prilastke 1 točka) skupaj 6 točk
17. ljudskem verovanju; ga/ki (po 1 točka)
 pozaimljanje (2 točki) skupaj 4 točke

IZPITNA POLA 2

Zgled:

Mateja Novak
Dvojezična srednja šola Lendava
Glavna ulica 90
9220 Lendava

Lendava, 8. junija 2004

G. Jože Horvat, višji knjižničar
Knjižnica Lendava
Glavna ulica 12
9220 Lendava

Spoštovani gospod Jože Horvat!

S sošolcem Matejem delava raziskovalno nalogo z naslovom Ljudske pripovedke, legende in pravljice iz Lendave in okolice.

V lokalnem časopisu sva zasledila Vaše članke o razširjenosti in aktualnosti pripovedovanja ljudskih zgodb v Lendavi. Ker se v člankih sklicujete na še žive informante, Vas prosiva, da nama posredujete naslove ali telefonske številke teh pripovedovalcev. Želiva posneti njihovo pripovedovanje zgodb in jih zapisati ter obdelati v raziskovalni nalogi.

Za pomoč se Vam iskreno zahvaljujema in Vas lepo pozdravljama.

Mateja Novak in Marko Kranjec,
dijaka 3. a-razreda

Vrednotenje:

Vsebinska ustreznost: 0–8 točk

- podatki o prosilcih do 2 točki
- naslovnik 1 točka
- opredelitev namena (prošnja) 1 točka
- predstavitev spodbude za raziskovalno nalogo in zasnova do 3 točke
- zaključek (pozdrav) 1 točka

Zgradba: 0–4 točke

- zunanja oblikovanost (glava – 1 točka, odstavčenje – 1 točka, podpis sporočevalca in vljudnostna poved – 1 točka) 3 točke
- obseg v predpisanih mejah (80–100 besed)
Za več kakor 10 besed nad/pod predpisano mejo se odbije 1 točka.

Jezikovna pravilnost: 0–6 točk

Za 4 istovrstne ali 3 raznovrstne napake se odbije 1 točka.

Slog: 0–2 točki

Načela praktične stilistike. Poudarjene so primernost, jasnost in jedrnatost (za upoštevanje 2 načel 1 točka, za upoštevanje 3 načel 2 točki).

IZPITNA POLA 3**Vrednotenje:**

Vsebina:

– umestiti odlomek v zgradbeno celoto literarnega besedila

Za ugotovitev, da je odlomek iz začetnega dela/drugega poglavja besedila, dobi kandidat 1 točko, za ugotovitev, da je odlomek iz začetnega dela/drugega poglavja besedila, ko se z vidika zgradbe začne zaplet zgodbe/da odlomek predstavlja začetek zapleta zgodbe, dobi kandidat 2 točki.

Skupaj 2 točki.

– natančno določiti kraj in čas dogajanja

Za ugotovitev, da se je dogodek zgodil v vasi Ženavlje (na Goričkem) 18. avgusta 1934 (okoli devetih zvečer) 2 točki (1 točka za navedbo kraja in ena za navedbo točnega časa).

Skupaj 2 točki.

– napisati povzetek dogodkov pred odlomkom

Za povzetek (po smislu), da se je po Goričkem kot blisk razširila novica o pristanku "lebdeče prilike"/zračnega balona v Ženavljah in da je ta novica dosegla tudi goste Mikolove gostilne, med njimi že opitega orožniškega narednika Fussa, ki se s kolesom takoj napoti na kraj dogodka, 3 točke.

Skupaj 3 točke.

– predstaviti osebi v usnjenih hlačah

Po 2 točki za predstavitev obeh stratosfercev. Po smislu: Prvi belgijski stratosferec je starejši Max Cosyns, vodja odprave, profesor, mož srednjih let z visokim čelom, temnimi, kratko pristrizhenimi lasmi, orlovskih oči, z majhnimi brčicami, v usnjenih hlačah s širokimi naramnicami in v lakastih čevljih, govori francosko; drugi Belgijec je Cosynsov asistent Nere van der Elst, bled od mraza, prav tako v usnjenih hlačah, v severnjaškem puloverju ...

Skupaj 4 točke.

– z imenom in priimkom poimenovati narednika in njegovo ženo

1 točka za pravilno navedbo obeh imen in priimka (Albert in Tilda Fuss).

Skupaj 1 točka.

– oznaka obeh oseb

Po 2 točki za oznako posamezne osebe. Po smislu: Alber Fuss je nekoliko omejen, zapit, a ambiciozen orožniški narednik, ki si želi napredovati, sanja o redu sv. Save II. stopnje in premestitvi v kabinet načelstva, ponosen na svojo ženo in ljubosumen; Tilda je nazakonska hči s "sumljivo" budimpeštansko preteklostjo, sanja o velikem svetu, spogledljiva, Alberta - Bertico ovija okrog prsta ...

Skupaj do 4 točke.

– razložiti, zakaj Tilda in Albert vidita v prihodu tujcev priložnost zase

Po 2 točki za vsako razlago. Po smislu: Tilda v omikanih tujcih prepozna priložnost za uresničitev svojih sanj o velikem svetu in hrepenenja po veliki, pravi ljubezni; Albert, ki se je doslej ukvarjal le z lovljenjem malih tatov, tihotapcev in goljufov, v prihodu belgijskih balonarjev prepozna priložnost za napredovanje, če se bo le dovolj izkazal in ne bo naredil nobene napake.

Skupaj do 4 točke.

– vrednostno se opredeliti do ravnanja obeh zakoncev in svojo opredelitev utemeljiti

1 točka za opredelitev do obeh in po 2 točki za utemeljitev opredelitve do ravnanja posameznega zakonca. Po smislu: Ravnanja obeh oseb pravzaprav ni ne moremo obsojati, kajti oba sta ujetnika svojega časa in prostora, v katerem živita. Njune želje, hrepenenja in ambicije v tem okolju ne morejo biti uresničene. Albertu ne omogočajo napredovanja v službi, Tildi pa ne velike romantične ljubezni, o kateri sanja. Res pa je tudi, da oba precenjujeta svoje "kvalitete". Tilda najbrž ni tako imenitna dama, kot si predstavlja, da je, Albert pa ne tako imeniten žandar, kot si sam domišlja, da je.

Skupaj: 5 točk

Jezikovna pravilnost:

za 4 istovrstne ali raznovrstne napake se odbije 1 točka – do 5 točk

Zgradba:

členjenost besedila – 1 točka

dolžina besedila – 1 točka (za 50 besed pod predpisano mejo se odbije 1 točka)

Slog:

bogastvo, ustreznost besedišča – do 2 točki; jasnost 1 točka